

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 9P/99/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4223202124
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jana Tvrdíková
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2023:4223202124.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno sudkyňou Mgr. Janou Tvrdíkovou, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.X.XXXX, v konaní zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Komárno, dieťa rodičov: matka – C. B., nar. X.X.XXXX, bytom D., E. F. XX, otec – neuvedený, o návrhu navrhovateľky: G. H., nar. XX.X.XXXX, bytom F., I. XXXX/XX, na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd z v e r u j e maloletého A. B., nar. XX.X.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti G. H., nar. XX.X.XXXX, bytom F., I. XXXX/XX, ktorá je p o v i n n á vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa a má právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

II. Súd z a v ä z u j e matku maloletého dieťaťa prispievať na jeho výživu mesačne sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa mesačne, počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že výživné je splatné vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred priamo na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka sa písomne podaným návrhom zo dňa 11.7.2023 domáhala zverenia maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Uviedla, že maloletý sa narodil zo vzťahu jej syna a matky maloletého, avšak otec na rodnom liste nie je uvedený. Matka maloletého sa z jej domácnosti v roku 2019 odsťahovala, spolu s tromi maloletými deťmi. Súrodenci maloletého, J. a B., sú v starostlivosti matky, o A. sa stará ona, nakoľko otec maloletého nie je schopný v dostatočnej miere zabezpečovať starostlivosť. Matka o maloletého žiadny záujem nemá, na výživu neprispieva. Ona má maloletého veľmi rada, od malička ho vychováva a má záujem zabezpečovať starostlivosť o neho. Na pojednávaní dňa 11.10.2023 ďalej uviedla, že o maloletého sa stará od jeho 16 mesiacov. Je jeho stará matka. Otcovstvo určené nebolo, je teda domnelá stará matka. Spolu s ňou žije jej 14 ročný syn a pľnoletý syn K. H., ktorý je otcom maloletého. Uviedla, že naposledy matka dieťa videla 23.4.2023, keď mal narodeniny, prišla dala mu 5,- eur, priniesla nejaké zákusky a po pol hodine odišla. Matka za 4 roky ani jedenkrát nepovedala, že by sa chcela o syna starať. Okrem narodenín tohto roku dieťa matka vôbec nenavštevuje. Od svojej dcéry, ktorá je u nich nevesta, vie, že matka nie je doma, stále sa fláka, momentálne niekde v Marcelovej. Jej pľnoletý syn nikde nepracuje, odkedy ho opustila žena „nie je normálny“. Pomáha jej, hrá sa so synom alebo s ním ide na prechádzku. Ona dostáva iba 195,- eur, ale má ešte ďalšie dospelé deti, ktoré jej vypomáhajú. Mesačne platí iba elektrinu 51,- eur. O mal. Brandona sa stará ona, jeho pediatrom je doktorka C. L. D. tu v Komárne, k lekárovi s ním chodí ona. Všetky očkovania má, aj včera boli na očkovaní. Uviedla, že maloletý poslúcha, nemá s ním žiadne problémy. Jej zdravotný stav je dobrý. V minulosti bola súdne trestaná. Nespravila nič, bola spolupáchateľka, jej syn bol za to odsúdený.

Stará matka s matkinej strany maloletého nechce do starostlivosti, pretože ona má v starostlivosti dve staršie deti. Ona starostlivosť o maloletého zvláda. Do škôlky vnuk nastúpi keď bude rozhodnuté, či jej bude zverený. Pre vnuka má zabezpečené všetko potrebné.

2. Matke maloletého bol návrh doručený do vlastných rúk dňa 14.9.2023, k podanému návrhu sa nevyjadrila, na pojednávanie sa nedostavila, svoju neúčast' neospravedlnila.

3. Kolízna opatrovníčka na pojednávaní dňa 11.10.2023 uviedla, že úrad vykonal šetrenie v domácnosti domnej starej matky, ktorá má vytvorené podmienky pre starostlivosť o maloleté dieťa. Matka toho času nebýva na adrese, ktorá je úradu známa. Jej aktuálna adresa je neznáma, matka úrad nekontaktovala, nevyjadrila záujem o starostlivosť o maloletého, ani druhá stará matka nemá záujem. Nikto ďalší do úvahy neprichádza.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to: rodný list maloletého, odpis registra trestov navrhovateľky, správa o povesti na navrhovateľku, správa zo šetrenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno zo dňa 6.10.2023, obsah pripojeného spisu Okresného súdu Komárno sp.zn. 11P/127/2021, potvrdenie o príjme navrhovateľky a ostatnými ku spisu pripojenými dokladmi a na základe takto vykonaného dokatovania zistil nasledovný skutkový a právny stav:

5. Maloletý Brandon sa narodil z matky C. B., otcovstvo k maloletému doposiaľ určené nebolo. Matka žila v spoločnej domácnosti s domnelým otcom maloletého, jeho matkou a tromi maloletými deťmi do roku 2019, kedy ich domácnosť opustila. Maloletý sa nachádza v starostlivosti navrhovateľky od svojich 16 mesiacov. Jeho pediatrom je MUDr. Asztalos Kele v Komárne, všetky prehliadky a očkovania navrhovateľka dodržiava. Matka sa toho času zdržiava na neznámom mieste, o jej ďalšie dve maloleté deti sa stará jej matka. O maloletého záujem neprejavuje, navštívila ho naposledy 23.4.2023, kedy mal maloletý narodeniny, nežiadala maloletého do svojej starostlivosti. Matka sa osobne stará o mal. syna M., jej ďalšie dve deti sú v náhradnej osobnej starostlivosti jej matky, mal. Melánia je umiestnená CDR Komárno. Navrhovateľka žije s maloletým v spoločnej domácnosti s jeho domnelým otcom a svojim maloletým synom. Navrhovateľka je nezamestnaná, jej príjem predstavuje 195,- € titulom dávky v hmotnej núdzi, finančne jej pomáhajú jej plnoleté deti. Jej mesačné výdavky na domácnosť sú 51,- € titulom platby za elektrinu. V mieste svojho bydliska má vytvorené podmienky na starostlivosť o maloleté dieťa. Zo správy mesta Hurbanovo vyplynulo, že nie je vedená ako závadová osoba, nebola riešená útvarom MsP v Hurbanove za spáchanie priestupku ani správneho deliktu, prácu aktívne nehľadá. Jej slobodná, jej zdravotný stav nie je prekážkou v starostlivosti o maloletého. V minulosti bola trikrát súdne trestaná, odsúdenie z roku 2012 a 2016 je zahladené.

6. Na Okresnom súde Komárno bolo vedené konanie pod sp.zn. 11P/127/2021, v ktorom bol návrh navrhovateľky na zverenie maloletého A. do náhradnej osobnej starostlivosti zamietnutý. V čase konania sp.zn. 11P/127/2021 matka maloletého deklarovala svoj záujem o starostlivosť o maloletého, v tom čase si upravila svoje podmienky na starostlivosť o C. dieťa. Napriek tomu si maloletého do svojej starostlivosti neprevzala, toho času sa zdržiava na neznámom mieste.

7. Podľa § 45 ods. 1 zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 3 zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Podľa § 45 ods. 4 zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti

vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Podľa § 45 ods. 7 zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

Podľa § 45 ods. 8 zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 81 ods. 1 zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannnej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

8. Náhradná starostlivosť nahrádza osobnú starostlivosť rodiča o dieťa v prípade, ak ju rodič nemôže alebo nechce zabezpečiť. Súd pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti musí predovšetkým skúmať osobnostné a morálne predpoklady osoby, ktorej má byť dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pričom musí prihliadať aj na záujem maloletého dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti súd uprednostní predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovoroch o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch. V zmysle Zákona o rodine platí zásada, že náhradná osobná starostlivosť, alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti musí byť fyzická osoba s trvalým pobytom na území SR, ktorá je plne spôsobilá na právne úkony, má osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, svojím spôsobom života a života osôb, ktoré

s ňou žijú v domácnosti zaručuje, že náhradnú osobnú starostlivosť bude vykonávať v záujme maloletého dieťaťa, a ktorá so zverením maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti súhlasí. Malo by ísť o osobu bezúhonnú, ktorá nebola obmedzená vo výkone rodičovských práv a povinností vo vzťahu ku vlastným deťom. Jej sociálna situácia by mala zaručovať, že zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti bude v záujme maloletých detí a ani ona a ani jej rodinný príslušníci by nemali trpieť ochorením, ktoré by vylučovalo riadny výkon náhradnej osobnej starostlivosti. Zároveň by mala mať kladný citový vzťah k maloletým deťom.

9. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v danom prípade boli splnené predpoklady na rozhodnutie o zverení maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, a to predovšetkým z dôvodu jeho bezpečia a stability prostredia, v ktorom sa počnúc od svojich 16tich mesiacov zdržiava. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno vyplynulo, že navrhovateľka je schopná zabezpečiť starostlivosť o maloletého a v súčasnosti túto starostlivosť aj zabezpečuje. Maloletý v jej starostlivosti nejaví známky zanedbania, dodržiava zdravotnú starostlivosť o maloletého, pravidelne s ním navštevuje lekára. Navrhovateľka preto podľa názoru súdu má vytvorené vhodné podmienky na starostlivosť o maloletého vo svojej domácnosti. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno jednoznačne vyplynulo, že v starostlivosti navrhovateľky nie je výchova maloletého žiadnym spôsobom ohrozená. Jeho matka v súčasnej dobe starostlivosť o neho odmieta, nejaví o neho žiadny záujem, zanechala ho v domácnosti navrhovateľky. Svoj nezáujem o maloletého deklarovala aj v tomto konaní, keď napriek tomu, že predvolanie na pojednávanie jej bolo riadne doručené, na toto sa nedostavila, k návrhu sa žiadnym spôsobom nevyjadrila. Otcovstvo k maloletému k dnešnému dňu určené nebolo, avšak domnelým otcom maloletého je syn navrhovateľky, a teda navrhovateľka je domnelou starou mamou maloletého. Je v záujme maloletého, aby vyrastal v stabilnom, rodinnom a láskyplnom prostredí, čo v súčasnej dobe predstavuje práve domácnosť navrhovateľky. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, ako aj nezáujem matky zabezpečovať osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa, súd dospel k záveru, že v danom prípade je v najlepšom záujme maloletého jeho zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky.

10. Súd zároveň rozhodol o výživnom na maloletého, a to tak, že matku zaviazal na platenie výživného v minimálnom rozsahu, ktorý zákon o rodine ustanovuje, nakoľko výživné v tejto výške je povinný platiť na svoje dieťa každý rodič, bez ohľadu na svoje majetkové možnosti a schopnosti. Matka sa toho času zdržiava na neznámom mieste, z lustrácie v systéme Sociálnej poisťovne nevyplýva, že by bola niekde zamestnaná. Z uvedeného dôvodu určil súd matke výživné v minimálnom rozsahu.

11. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, a to tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie písomne v troch vyhotoveniach do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku/uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.